IV

කරුණු තවත් පැහැදිලි කිරීම සඳහා, රාජ්‍ය ධනපති ක්‍රමය පිලිබඳ ඉතාමත් යථාර්ථ නිදර්ශනය ගෙන බලමු. එම නිදර්ශනය කුමක්දැයි කවුරුත් දනිති. එය ජර්මනිය වේ. නවීන මහා පරිමාණ ධනපති ඉන්ජිනේරු කර්මාන්ත හා සැලැස්මානුකුල සංවිධානය ''තවත් කියන්නට දෙයක් නැති'' තත්වයට වර්ධනය වී ඇත්තේ එරටෙහි ජුන්කර්-ධනපති අධිරාජ්‍යවාදය යටතේ ය. මෙහි යටින් ඉරි ඇඳි වචන ඉවත් කර, යුද්ධවාදී, ජුන්කර්[5], ධනපති, අධිරාජ්‍යවාදී රාජ්‍යය වෙනුවට වෙනත් රාජ්‍යයක්, එහෙත්, වෙනත් වෙනස් සමාජමය වර්ගයක, වෙනත් පංති සන්ධාරයක් ඇති රාජ්‍යයක්, එනම්, සෝවියට් රාජ්‍යයක්, නිර්ධන පංති රාජ්‍යයක්, යන්න යොදන්න. සමාජවාදය සඳහා අවශ්‍ය කොන්දේසිවල එකතු සමස්තය එවිට එහි අන්තර්ගත වනු ඇත.

නවීන විද්‍යාවේ අළුත්ම සොයා ගැනීම් පදනම් කරගත් මහා පරිමාණ ධනපති ඉන්ජිනේරු කර්මාන්ත නොමැතිව සමාජවාදය ගැන සිතන්නට නොහැකිය. නිෂ්පාදනයේ සහ බෙදා හැරීමේ අනුමත සම්මතයන් තරයේ අනුගමනය කරන තත්වයෙන් කෝටි ගණන් ජනයා යොමු කර ගන්නා සැලසුම් කළ රාජ්‍ය සංවිධානයක් නොමැතිව එය ඇතිවීම ගැන සිතන්නටද නොපුළුවන. මාක්ස්වාදීන් වන අපි නිතරම මේ ගැන කථා කෙළෙමු. නමුත් මෙය පවා නොවැටහෙන (අරාජිකවාදීන් සහ වාම සමාජවාදී විප්ලවවාදීන්ගෙන් අඩක් පමණම) අය සමග කථා කිරීමට තත්පර දෙකක්වත් මිඩංගු කිරීමේ ප්‍රයෝජනයක් නොමැත.

ඒ අතරම, නිර්ධන පංතිය රාජ්‍යයේ පාලකයා නොවන්නේ නම්, එම තත්වය යටතේද සමාජවාදය ගැන සිතන්නට නොපුළුවන. මෙය අ යන්න ආ යන්න මෙන් පැහැදිලි කරුණකි. තවද ඉතිහාසය කොතරම් අමුතු මාවතක් ගෙන ඇත්තේද යත්, (ඉතිහාසය සන්සුන් ලෙස, මෘදු ලෙස, පහසුවෙන් හා සරල ලෙස සම්පූර්ණ සමාජවාදය ගෙන එනු ඇතැයි යනු, පළමු පෙළේ මෙන්ෂෙවික් මොට්ටයන් හැර අන් කිසිවෙක් කිසි කලෙකත් අපේක්ෂා නොකෙළේය) එය, ජාත්‍යන්තර අධිරාජ්‍යවාදයේ

කටුව තුළ වන අනාගත කුකුළු පැටවුන් දෙදෙනෙකු හා සමාන වන ලෙසට එකිනෙකට අසම්බන්ධව එක පෙළට පවතින සේ සමාජවාදය කොටස් දෙකකින් යුක්තව 1918 දී බිහි කළේය. එක් අතකින් සමාජවාදය සඳහා අවශ්‍ය ආර්ථික, නිෂ්පාදනීය සහ සමාජ-ආර්ථික කොන්දේසිද, අනිත් අතින් ඒ සඳහා අවශ්‍ය දේශපාලන කොන්දේසිද ද්‍රව්‍යමය වශයෙන් ඉටුවීම පිළිබඳව 1918 දී පවතින ඉතාමත් සිත් ගන්නා ප්‍රතිමූර්තිය වී තිබෙන්නේ, ජර්මනිය සහ රුසියාව ය.

ජර්මනියේ සාර්ථක නිර්ධන පංති විප්ලවයක් ඇති වුව හොත් වහාම හා ඉතා පහසුවෙන්ම අධිරාජ්‍යවාදයේ කටුව පොඩි කෙරෙනු ඇත (අවාසනාවකට මෙන් එය ඉස්තරම්ම වානේවලින් සද ඇති හෙයින් ඕනෑම... කුකුළු පැටවෙකුට බිඳිය හැකි නොවේ). එවිට නියත වශයෙන්ම, කිසි අමාරුවක් නොමැතිවම, නැතහොත්, ඉතා සුළු අමාරුවකින් ලෝක සමාජවාදයේ ජයග්‍රහණය සිදු කෙරෙනු ඇත. නමුත් මෙහිදී අප ''අමාරුව'' යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ පටු අමන අර්ථයෙන් නොව, ලෝක ඓතිහාසික පරිමාණයේ ''දුෂ්කරතාවයන්'' වේ.

ජර්මනියේ විප්ලවය ''එළි දැකීම'' තවමත් ප්‍රමාද වන අතර, අපගේ කර්තව්‍යය වන්නේ ජර්මන් වරුන්ගේ රාජ්‍ය ධනපති ක්‍රමය අධ්‍යනය කිරීම, එය පිටපත් කර ගැනීමට හැකි සෑම වෙහෙසක්ම දැරීම සහ එම පිටපත් කිරීම කඩිනම් කරනු සඳහා ආඥාදායක ක්‍රම යොද ගැනීමට පැලි නොවීම ය. අපගේ කර්තව්‍යය නම් මෙම පිටපත් කර ගැනීම ඉක්මන් කිරීමය. අසංස්කෘත රුසියාව විසින් බටහිර සංස්කෘතිය පිටපත් කරගනු දැකීමට පීටර් රජු ඉක්මන් වූවාටත් වැඩියෙන් අපි මෙහිදී කඩිනම් විය යුත්තෙමු. අසංස්කෘත ස්වභාවයට විරුද්ධව සටන් කිරීමට අසංස්කෘත ක්‍රම යොද ගැනීමේදී අපි පසුබට නොවිය යුත්තෙමු. නර්ටසිස් ස්වභාවයේ සංකල්පනාවලින් සතුටුවන සහ ජර්මන් අධිරාජ්‍යවාදයෙන් ''පාඩම් උගෙන ගැනීම'' විප්ලවවාදීන් වන අපට තරම් නොවන බව කියන (මෙම මොහොතේ මට මතක් වන්නේ මධ්‍ය විධායක කාරක සභා රැස්වීමේදී කරේලින් සහ ගේ කළ කථාවන්ය) අරාජිකවාදීන් සහ සමාජවාදී-විප්ලවවාදීන් සිටිත් නම්, ඔවුනට පිළිතුරු වශයෙන් අපට කිව හැක්කේ මෙය පමණකි; මේ මිනිසුන් ගැන බරපතල ලෙස ගණන් ගන්නා විප්ලවයක් නොවැළැක්විය හැකි සේ (සහ යුක්ති යුක්ත ලෙස) වැනසී යනු ඇත.

දැනට සුළු ධනපති ක්‍රමය රුසියාවේ ප්‍රබලව පවත්නේය. එහි සිට රාජ්‍ය ධනපති ක්‍රමය සහ සමාජවාදය යන දෙකටම යායුත්තේ එකම මාර්ගයෙනි. එම මාවත වැටී ඇත්තේ ''නිෂ්පාදනය සහ බෙද හැරීම පිළිබඳ ජාතික ගිණුම් තැබීම සහ පාලනය'' යනුවෙන් හැඳින්වෙන අතරමැද ඇති එකම නැවතුම්පල හරහාය. මෙය වටහා ගැනීමට අසමත් වන අය

ආර්ථික ක්ෂේත්‍රයෙහි දී කරන්නේ සමාව දිය නොහැකි වරදකි. එක්කෝ ඔවුහු ජීවිතයේ සත්‍ය කරුණු නොදනිති; යථාර්ථ වශයෙන් පවතින දේ නොදකිති; එනිසා, එක එල්ලේම සත්‍ය දෙස බැලීමට අසමත් වෙති. නැතහොත්, ඔවුහු ''ධනපති ක්‍රමය'' සහ ''සමාජවාදය'' වියුක්ත ලෙස සංසන්දනය කිරීමෙහි යෙදෙති; එහිදී, අප රටේ සිදුවෙමින් පවතින පරිවර්තනයේ නියත ආකෘති සහ අවධි ගැන අධ්‍යයනය කිරීමට අසමත් වෙති. ''නොවයා ෂිස්න්'' සහ ''විපිරියොද්'' කඳවුරේ හොඳම අය නොමඟ යාමට හේතු වූයේ ඉඳුරාම මෙම න්‍යායික වරද නිසාම බව අමතර වශයෙන් කිව යුතුය. එම කඳවුරේ නරකම සහ සාමාන්‍ය අය ධනපති පංතිය කෙරෙහි භය පක්ෂ ගතියක් දක්වමින් එය පස්සේ ඇදෙති. එයට හේතුව ඔවුන්ගේ මෝඩ ගතිය හා කොන්ද පණ නැති කම වන්නේය. මාක්ස්වාදයේ ගුරුවරු, ධනපති ක්‍රමයේ සිට සමාජවාදයට පරිවර්තනය වීමේ මුළු කාල පරිච්ඡේදයක් ගැන කියමින් නව සමාජයේ ''දීර්ඝ කාලයක් පවතින ප්‍රසව වේදනා'' ගැන අවධාරණය කළේ හේතුවක් නොමැතිව නොවන බව ඔවුන් අතර සිටින හොඳම අය පවා වටහා නොගත්හ. තවද, මෙම නව සමාජයද වියුක්ත සංකල්පයක් විය. එය ජනිත වූයේ එක් හෝ තවත් සමාජවාදී රාජ්‍යයක් නිර්මාණය කිරීමට දරන ලද විවිධාකාර, අඩු පාඩු සහිත නියත ප්‍රයත්නයන් මාලාවක් මගින් යාමෙන් පමණකි.

''රාජ්‍ය ධනපති ක්‍රමය දෙසට පරිනාම වීම'' (''කොමියුනිස්ට් අංක 1, පිටු 8, තීරුව 1) ගැන කීමෙන් අනුන් රැවටීමට සහ තමන්ම රවටා ගැනීමට දරන ප්‍රයත්නය අන්ත න්‍යායික විකාරයක් වනුයේ, ධනපති ක්‍රමයට සහ සමාජවාදයට පොදු භූමිය (වන ජාතික ගිණුම් තැබීම සහ පාලනය) පසු නොකර, දැනට මෙහි පවතින ආර්ථික තත්වයේ සිට ඉදිරියට යාමට නොහැකි හෙයිනි. මෙයින් පෙනෙන්නේ යමෙක් තමන්ගේ සංකල්පනා නියම ''පරිනාමයේ'' මාවතෙන් බැහැර යාමට ඉඩ හරින සහ මෙම මාවත කුමක්ද යන්න වටහා ගැනීමට අසමත් වන බවය. එය ව්‍යවහාරික වශයෙන් ගත් කල, සුළු දේපල හිමි ධනපති ක්‍රමය වෙත ආපසු ඇදගෙන යාමකට සමාන වේ.

රාජ්‍ය ධනපති ක්‍රමය මවිසින් මෙසේ ''උසස්'' ලෙස අගය කරන ලද ප්‍රථම අවස්ථාව මෙය නොවන බවත්, බොල්ෂෙවික්වරු බලය අල්ලා ගැනීමට පෙර මා එසේ කළ බවත්, පාඨකයාට ඒත්තු ගැන්වීම පිණිස, ''ළඟ එන මහා විපත සහ එයට විරුද්ධව සටන් කරන හැටි'' යන, 1917 සැප්තැම්බරයේ ලියන ලද මගේ කුඩා පොතෙන් පහත සඳහන් කොටස උපුටා දක්වමි.

''... ජුන්කර්-ධනපති රාජ්‍යයක් වෙනුවට, ඉඩම් හිමි-ධනපති ක්‍රමය වෙනුවට, විප්ලවවාදී-ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රාජ්‍යයක් ආදේශ කිරීමට ඇත්

උත්සාහ ගන්න. එනම්, විප්ලවවාදී ක්‍රමයකින් සියළුම වරප්‍රසාද අහෝසි කරන සහ විප්ලවවාදී ක්‍රමයකින් සම්පූර්ණතම ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ක්‍රියාත්මක කිරීමට බිය නොවන රාජ්‍යයක් ආදේශ කිරීමට උත්සාහ ගන්න. නියම විප්ලවවාදී-ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රජයක් ඇතොත්, රාජ්‍ය ඒකාධි කාරී ධනපති ක්‍රමය යනුවෙන් අනිවාරණීය ලෙසට හා නොවැලැක් විය හැකි ලෙස අදහස් වන්නේ සමාජවාදය දෙසට යොමුවූ පියවරක් බව, පියවර එකකට වැඩි ගණනක් බව, ඔබට පෙනෙනු ඇත!

''... එසේ කියන්නේ සමාජවාදය යනු හුදෙක්ම රාජ්‍ය ධනපති ඒකාධි කාරයේ සිට ඊළඟ ඉදිරි පියවර වන හෙයිනි.

''... රාජ්‍ය ඒකාධිකාරී ධනපති ක්‍රමය යනු සමාජවාදය සඳහා අවශ්‍ය සම්පූර්ණ ද්‍රව්‍යමය සූදනම් කිරීම වන්නේය; එය සමාජවාදයට එළඹෙන එළිපත්ත, නැතහොත්, එයත් සමාජවාදය නැමති හිණි පෙත්තත් අතර අන්තර් හිණි නොමැති හිණි පෙත්ත වන්නේය'' (පිටු 27 හා 28).*

මෙය ලියන ලද්දේ කෙරෙන්ස්කි බලයේ සිටියදී බව සහ එහි අප සාකච්ඡා කරන්නේ නිර්ධන පංති ආඥාදායකත්වය ගැන නොව, සමාජවාදී රාජ්‍යය ගැන නොව, ''විප්ලවවාදී-ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී'' රාජ්‍යය ගැන බව සටහන් කරගන්න. අප මෙම දේශපාලන හිණිමගෙහි වඩාත් ඉහළට නැග සිටි තරමට, සමාජවාදී රාජ්‍යය සහ නිර්ධන පංති ආඥාදායකත්වය සෝවියට සභා තුළ සම්පූර්ණයෙන්ම ඒකාබද්ධ කළ තරමට ''රාජ්‍ය ධනපති ක්‍රමය ''ගැන අප අඩුවෙන් බිය විය යුතු බව පැහැදිලි නොවේද? ද්‍රව්‍යමය, ආර්ථික සහ නිෂ්පාදනීය දෘෂ්ටි කෝණය අනුව බලන කල,අප තවමත් සමාජවාදයේ ''එළිපත්ත'' වෙත පැමිණ නැති බව පැහැදිලි නොවේද? අප තවමත් සම්ප්‍රාප්ත වී නොමැති ''එළිපත්ත'' පසු නොකර සමාජවාදයේ දොරෙන් ඇතුළු විය නොහැකි බව නොපැහැදිලි ද?

අප කුමණ පැත්තෙන් ප්‍රශ්නයට සමීප වුවත්, බැස ගත හැක්කේ එකම නිගමනයකටය. ඒ මෙසේය: අපට තර්ජනයක් වී තිබේ යයි කියනු ලබන ''රාජ්‍ය ධනපති ක්‍රමය'' පිළිබඳව ''වාම කොමියුනිස්ටවාදීන්'' ඉදිරිපත් කරන තර්කය ආර්ථික වශයෙන් කරන බරපතල වරදක් වන අතර, ඔවුන් සුළු ධනපති දෘෂ්ටියට සම්පූර්ණයෙන්ම වහල් වී සිටින බව එයින් මනාව ඔප්පු වේ.